ក្រសួងកសិកម្ម
រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
តើធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឱ្យការអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម
អាចចូលរួមកាត់បន្ថយភាពក្រីក្របាន ?

ការអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មក្នុងបុព្វបទនៃការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ

- តើភាពក្រីក្របណ្ដាលមកពីមូលហេតុអ្វី ? ភាពក្រីក្របណ្ដាលមកពីការគ្មានឱកាសគ្រប់គ្រាន់ ជាពិសេសគឺឱកាសក្នុងសកម្មភាពកសិកម្ម និងសកម្មភាពផ្សេងៗ ទៀតដែលពាក់ព័ន្ធទៅដល់ការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតនៃប្រជាពលរដ្ឋនៅទីជនបទ ។
- ប្រជាជនប្រមាណជា ៨៥ ភាគរយ រស់នៅទីជនបទ ហើយពួកគាត់ប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតដោយពឹងអាស្រ័យទាំងស្រុងលើរបរកសិកម្ម និងការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិរួមផ្សំ ។ ជាពិសេស ធនធាន ជលផល និងព្រៃឈើ ។
- កសិកម្មជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ដែលបានចូលរួមចំណែកក្នុងផលទុនជាតិប្រមាណជា ៤៥.៦ ភាគរយ នៅចន្លោះឆ្នាំ ៩៣ - ២០០១ និងបានថយចុះមកនៅត្រឹម ៣០.១ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ក្នុងនោះផលិតផលកសិកម្មមានចំនួន ១៤.២ ភាគរយ ផលិតកម្មបសុព្យាបាល ៤.៦ ភាគរយ ជលផល ៩.៣ ភាគរយ និង ២ ភាគរយ បានមកពីព្រៃឈើ ។

តើការអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មចូលរួមយ៉ាងដូចម្តេចក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ? (ត)

- យុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រតាមរយៈការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មបានផ្តោតសំខាន់ទៅលើការបង្កើតនូវបរិបទដែលមានភាពងាយស្រួលសំរាប់ជំរុញកំនើនផលិតភាពកសិកម្ម ។ ការប្រឹងប្រែងបានបង្កើននូវសក្តានុពលភាព និងការធ្វើទំនើបភាវូបនីយកម្មកសិកម្មដោយជំរុញបង្កើន ការងារ និងប្រាក់ចំនូលគ្រួសារជាពិសេសបង្កើនស្បៀងអាហារឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ។
- ការធ្វើទំនើបភាវូបនីយកម្មកសិកម្មទាមទារនូវការគាំទ្រដល់កសិករក្នុងការធ្វើកសិកម្មទ្រង់ទ្រាយតូចតាមបែបនៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសសមស្របដែលកសិករអាចត្រួតពិនិត្យបាននូវផលិតភាព និងលក្ខខណ្ឌបរិស្ថានផលិតកម្ម ។ ក្នុងដំណោះស្រាយនេះរួមមាន : ការបញ្ចូលនូវប្រព័ន្ធគាំទ្រផ្នែកម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនិងទំរង់គោលនយោបាយកសិកម្មដែលសម្រួលដល់ការចូលរួមពីផ្នែកឯកជន ។ ទន្ទឹមនោះ ការវិនិយោគសាធារណៈ និងការវិនិយោគឯកជន គួរមានការលើកទឹកចិត្តក្នុងការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងទំនិញរួមទាំងការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស ។

តើការអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មចូលរួមយ៉ាងដូចម្តេចក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ? (ត)

- ការអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មបានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ដោយបង្កើនការទទួលខុសត្រូវ របស់កសិករក្រីក្រនៅជនបទ ដើម្បីបង្កលទ្ធភាពឱ្យពួកគេបានចូលរួមក្នុងដំណើការអភិវឌ្ឍន៍ ។ កិច្ចការនេះត្រូវបានផ្តើមឡើងពីការជំរុញឱ្យពួកគាត់មានដីធ្លី ទឹកប្រើប្រាស់ និងបណ្តាមធ្យោបាយផលិតកម្មផ្សេងៗទៀត ដើម្បីសុវត្ថិភាពក្នុងការចិញ្ចឹមជីវិត និងការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម ។

តើក្រសួងណាខ្លះដែលមានការពាក់ព័ន្ធក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម ?

ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាលជាច្រើនដែលមានការពាក់ព័ន្ធបាន និង កំពុងចូលរួមក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មរួមមាន:

- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម
- ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ....... ។ល ។

តើការអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម គួរធ្វើក្នុងកំរិតណា ?

ការអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម គួរត្រូវបានកំនត់ច្បាស់លាស់ក្នុងរង្វង់ ៖

- រៀបចំទំរង់ការសមស្របនៃម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ស្របតាមគោលនយោបាយ និងបរិស្ថានស្ថាប័ន
- បង្កើនល្បឿនអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធស្រោចស្រពដោយនិរន្តរភាព
- អភិវឌ្ឍន៍ទីផ្សារនាំចេញស្រូវ និងផលិតផលផ្សេងៗទៀត ដូចជា៖ ការកែច្នៃ និងការត្រួតពិនិត្យគុណភាពផលិតផល (ឧ.ពោត ត្រី ....) ។
- ការពង្រឹងសេវាកម្មដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម
- ពង្រីកផលិតកម្មបសុសត្វ និងសេវាសុខភាពសត្វ ចំណីអាហារ ការគ្រប់គ្រង និងបង្កើននូវផែនការកែច្នៃ
- ជំរុញការគ្រប់គ្រង និងផ្តើមនូវបច្ចេកទេសសមស្របដូចជា ការធ្វើកសិដ្ឋានចំរុះ ស្រូវ-ត្រី និង ពង្រីកការធ្វើវារីវប្បកម្ម
- ជំរុញបង្កើតសហគមន៍នេសាទ និងសហគមន៍ព្រៃឈើ
- ជំរុញ និងពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រប់កំរិតទាំងអស់នៃស្ថាប័នរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

តើយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ក្រសួងកសិកម្មយ៉ាងដូចម្តេច?

- **ទិសដៅ:** លើកស្ទួយវិស័យកសិកម្មដើម្បីជំរុញបង្កើនស្បៀងអាហារ និងមុខរបរដល់កសិករនៅជនបទ ។

- **គោលបំណង:**

គោលបំណងសំខាន់នៃកម្មវិធីយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រតាមរយៈការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មគឺ ៈ

- មានទំរង់ការច្បាប់មួយគ្រប់គ្រាន់គួបផ្សំនឹងភាពអំណោយផលនៃបរិស្ថានស្ថាប័ន
- កសាងសមត្ថភាព បង្កើនប្រព័ន្ធចំនេះដឹងដល់មន្ត្រីរាជរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត
- ធ្វើប្រពលវប្បកម្ម ពហុវប្បកម្ម និងសន្តិសុខនៃផលិតផល
- ការគ្រប់គ្រងដោយនិរន្តរភាព និងការអភិរក្ស
- ជំរុញផលិតផលកសិកម្ម និងកសិ-ឧស្សាហកម្មទៅក្នុងប្រព័ន្ធទីផ្សារ

សកម្មភាពនៃការអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ

- មានទំរង់ការច្បាប់មួយគ្រប់គ្រាន់គួបផ្សំនឹងភាពអំណោយផលនៃបរិស្ថានស្ថាប័ន
  - ច្បាប់ស្តីពី ជលផល
  - ច្បាប់ស្តីពី ភូគតាមអនាម័យ
  - ច្បាប់ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងសហគមន៍នេសាទ . . . ។ ល ។
- កសាងសមត្ថភាព បង្កើនប្រព័ន្ធចំនេះដឹងដល់មន្ត្រីរាជរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត
  - ការកសាងសមត្ថភាព និងការងារផ្សព្វផ្សាយ
  - ការស្រាវជ្រាវ និង ការងារផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម
  - សម្ភារៈកសិកម្មមានគុណភាព

សកម្មភាពនៃការអភិវឌ្ឍកសិកម្ម និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ (ត)

- កាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើលក្ខខណ្ឌធម្មជាតិ
  - ពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យ និងគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធទឹក
  - គាំទ្រការធ្វើប្រពលវប្បកម្ម និងពហុវប្បកម្ម
  - ការអភិវឌ្ឍន៍ផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល
  - ការអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម
- ការគ្រប់គ្រងដោយនិរន្តរភាពនៃធនធានធម្មជាតិការអភិរក្ស
  - ការគ្រប់គ្រងដោយនិរន្តរភាពនៃធនធានជលផល និងការបង្កើនជីវភាព
  - សហគមន៍នេសាទ និង
  - សហគមន៍ព្រៃឈើ

ទិន្នផលកសិកម្ម

- បរិមាណផលត្រីសរុបឆ្នាំ ២០០៥ ចំនួន ៤១០ ៣០០ តោន កើនប្រមាណ ២៦ ភាគរយ ធៀបបរិមាណផលឆ្នាំ ២០០៤ ។ ដោយឡែក ផលនេសាទដាយត្រី ឆ្នាំ ២០០៥ ចំនួន ៣០ ០០០ តោន កើនប្រមាណ ១០០ ភាគរយ ធៀបបរិមាណផលឆ្នាំ ២០០៤ ។
- តុល្យភាពស្បៀង : សល់ជាង ១.៣១៩.៥០០ តោនអង្ករ គិតជាស្រូវជាង ២.០៦១.៨០០ តោន លើសឆ្នាំមុនចំនួនជាង ១.៤១១.៦០០ តោនស្រូវ ហើយខ្ពស់ជាងមធ្យមភាគ ១០ ឆ្នាំ កន្លងមក ចំនួន ១.៥០០.៩០០ តោន ។
- ដំណាំរួមផ្សំ : ផ្ទៃដីដាំដុះអនុវត្តបានជាង ២២៥.៥០០ ហាត លើសឆ្នាំមុនចំនួនជាង ៣២.៦០០ ហាត និងបរិមាណផលចំនួនជាង ១.០៣៩.៩០០ តោន និងទិន្នផល ៥.៥២២ តោន/ហ.ត ។
- ដំណាំឧស្សាហកម្ម : ផ្ទៃដីដាំដុះអនុវត្តបានជាង ២២៩.៩០០ ហាត លើសឆ្នាំមុនជាង ៥២.២០០ ហាត និងបរិមាណផលចំនួនជាង ៣៩១.៥០០ តោន និងទិន្នផល ១.៨០៩ តោន/ហ.ត ។

ផលិតផលដំណាំស្រូវប្រៀបធៀបពីឆ្នាំ ២០០១ - ២០០៥

កំរិតកំណត់	ឯកតា	2001	2002	2003	2004	2005	មធ្យមភាគ ៥ឆ្នាំ
ផ្ទៃដីដាំដុះប្រចាំឆ្នាំ	**ហ.ត**	**2,240,917**	**2,137,125**	**2,314,285**	**2,374,175**	**2,443,530**	**2,302,006**
- វស្សា	-	1,974,048	1,845,135	2,030,735	2,075,646	2,121,591	2,009,431
- ប្រាំង	-	266,869	291,990	283,550	298,529	321,939	292,575
ទិន្នផលប្រចាំឆ្នាំ	**តោន/ហ.ត**	**2.070**	**1.916**	**2.101**	**1.977**	**2.479**	**2.109**
- វស្សា	-	1.901	1.706	1.951	1.725	2.261	1.909
- ប្រាំង	-	3.204	3.181	3.175	3.536	3.901	3.399
បរិមាណផលប្រចាំឆ្នាំ	**តោន**	**4,099,016**	**3,822,509**	**4,710,957**	**4,170,284**	**5,986,179**	**4,557,789**
- វស្សា	-	3,275,953	2,915,900	3,837,957	3,132,581	4,734,300	3,579,338
- ប្រាំង	-	823,063	906,609	873,000	1,037,703	1,251,879	978,451
សេចក្តីត្រូវការស្បៀង	**តោន**	**1,918,184**	**1,972,367**	**1,936,565**	**1,905,896**	**2,013,533**	**1,949,309**
ស្បៀងសល់ ឬ ខ្វះ (អង្ករ)	**តោន**	**+ 364,148**	**+ 156,006**	**+ 686,496**	**+ 416,118**	**+ 1,319,571**	**+ 588,468**

ក្រាហ្វិកប្រៀបធៀបទិន្នផលស្រូវរដូវវស្សា-ប្រាំង និងមធ្យមភាគប្រចាំឆ្នាំពីឆ្នាំ ២០០១ ដល់ ២០០៥

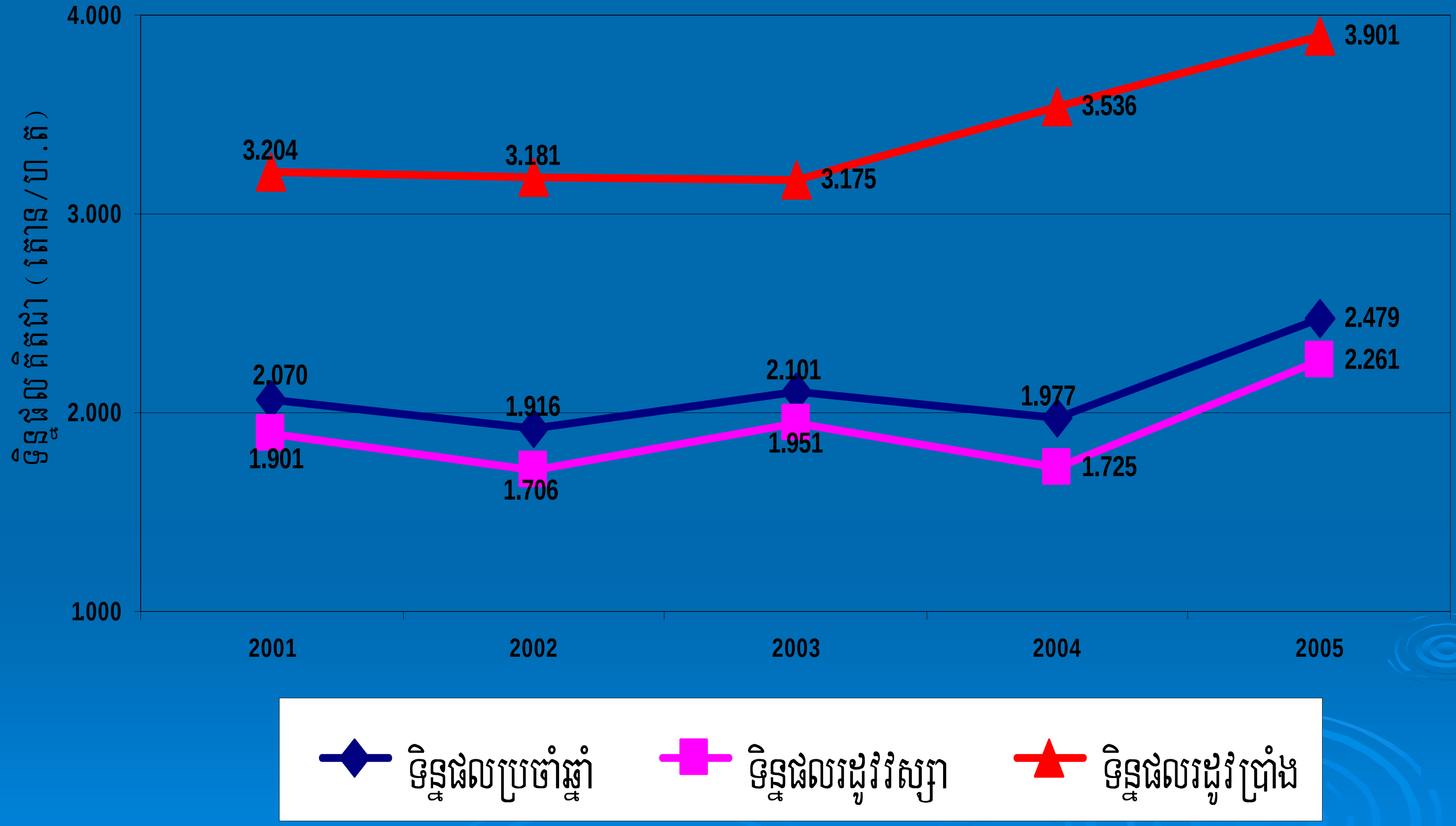

ក្រាហ្វិកប្រៀបធៀបដំណាំរួមផ្សំ នៃផ្ទៃដីដាំដុះ និងបរិមាណផល ២០០១-២០០៥

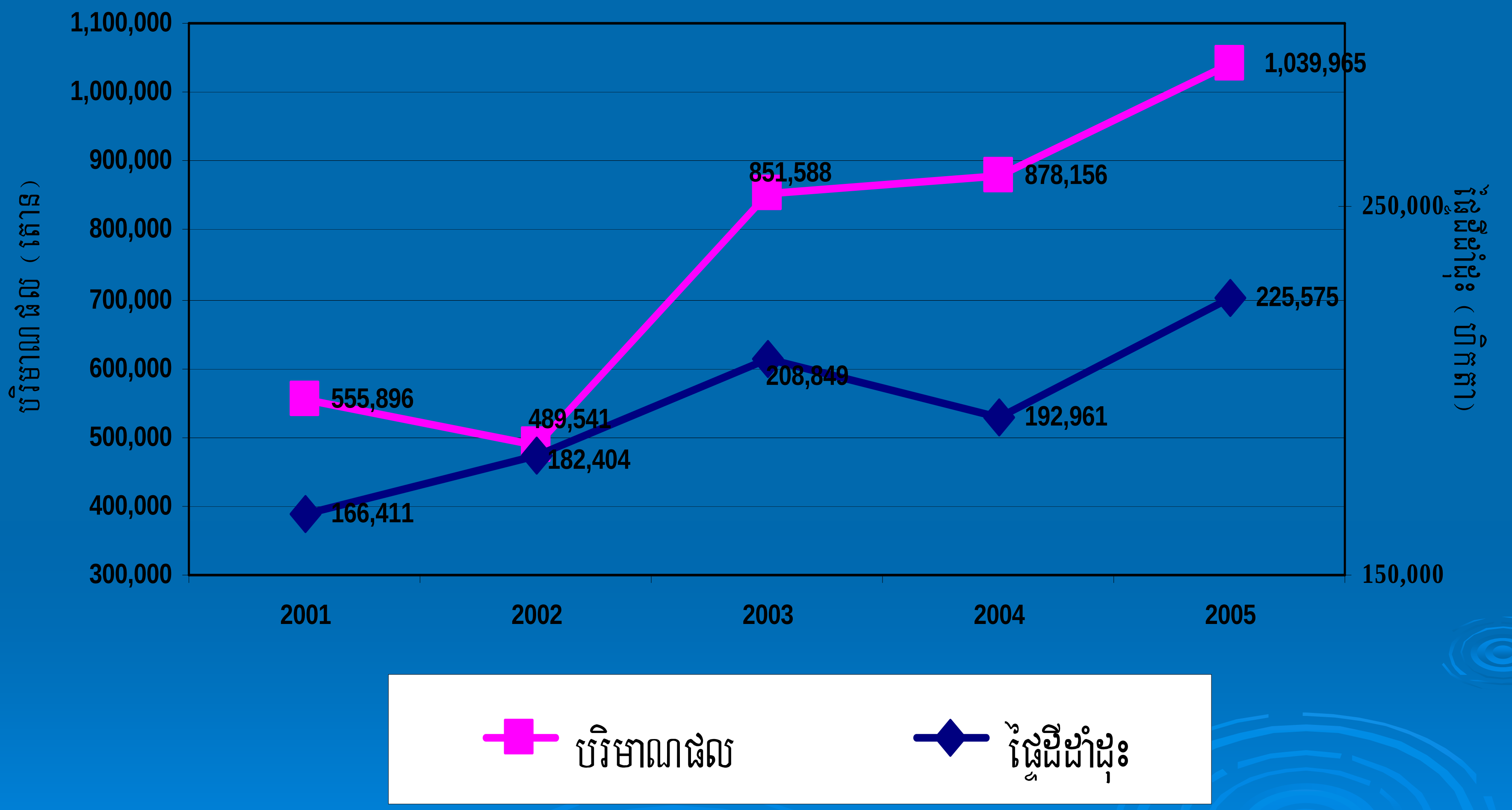

ក្រាហ្វិកប្រៀបធៀបដំណាំឧស្សាហកម្ម នៃផ្ទៃដីដាំដុះ និងបរិមាណផល ២០០១-២០០៥

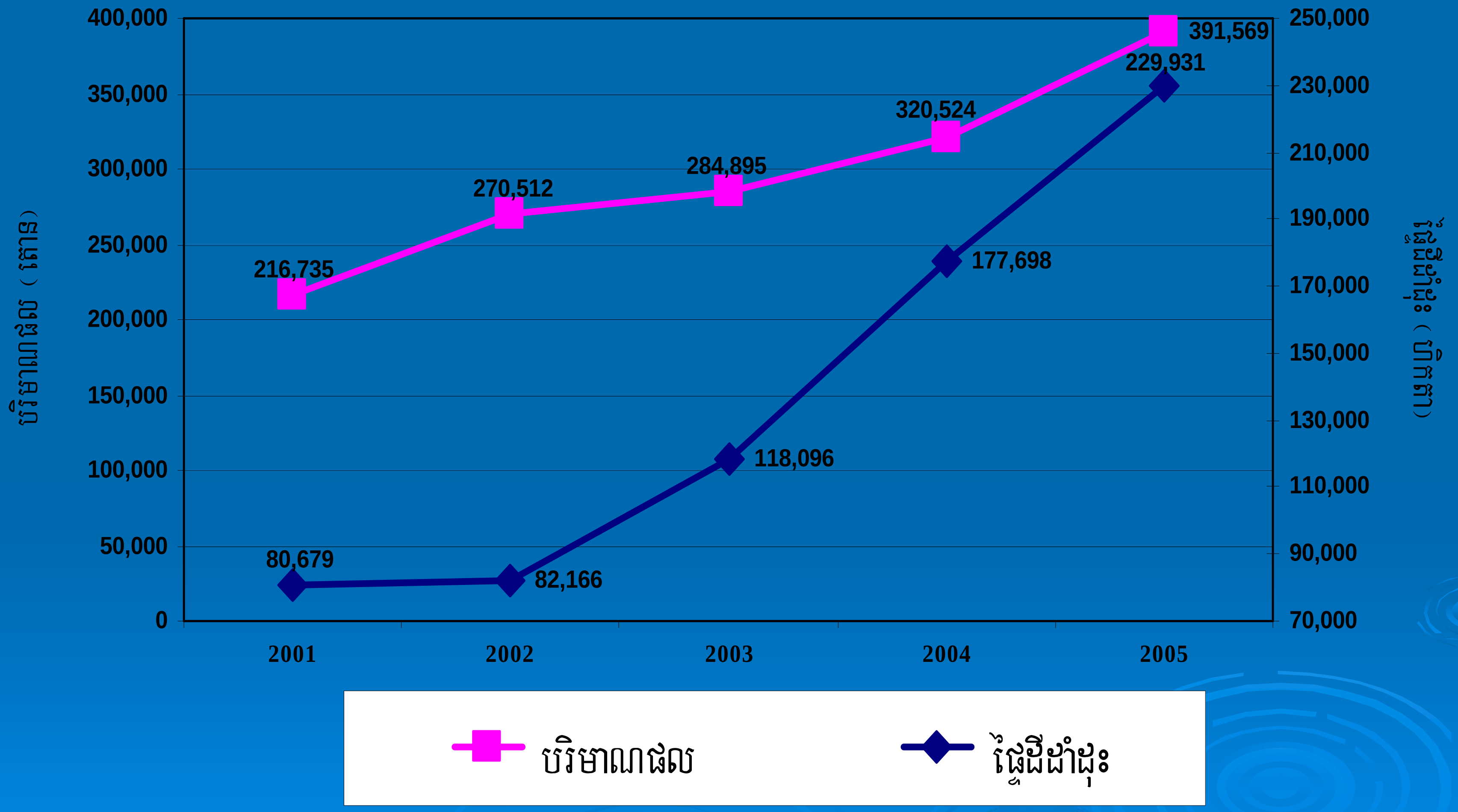

តើក្រសួងកសិកម្មមានទំនោរក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍បន្តអ្វីខ្លះ ? (ត)

ជំរុញអនុវត្តផែនការសកម្មភាពតាមបណ្តាតាមអនុវិស័យ ស្របតាមផែនការយុទ្ធសាស្រ្ត អភិវឌ្ឍន៍វិស័យ កសិកម្ម ឆ្នាំ ២០០៦-២០១០ ។

បន្តពិនិត្យរៀបចំកែលំអរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ក្រសួង និងការកសាងសមត្ថភាពអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស ទៅតាមបណ្តាអង្គភាពក្រោមឳវាទក្រសួង ឱ្យស្របតាមដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចុប្បន្ន ។

លើកកំពស់ការអភិវឌ្ឍន៍ស្ថាប័ន ដោយបន្តរៀបចំកែសំរួលតួនាទីភារកិច្ចមន្ត្រីរាជការ ឱ្យកាន់តែមានសមត្ថភាព និងកែទម្រង់រដ្ឋបាលគ្រប់គ្រងបុគ្គលិក ដើម្បីប្រសិទ្ធភាពការងារ និងបន្តការកសាងលិខិតបទដ្ឋានច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានក្រោមច្បាប់ ។

តើក្រសួងកសិកម្មមាននាទីអ្វីខ្លះ ? (ត)

- កែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងគំរោងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មឱ្យបានសមស្របតាមរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ក្រសួង
- លើកកំពស់ភាពជាដៃគូក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មដោយបង្កើននូវការអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកឯកជនភាវូ-នីយកម្មកសិកម្ម និងបង្កើនការលើកទឹកចិត្តដល់ការវិនិយោគលើវិស័យកសិកម្ម ព្រមទាំងបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ។
- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និងសម្របសម្រួលឱ្យបានល្អលើផ្នែកវិនិយោគឯកជនក្នុងវិស័យកសិកម្ម ។
- លើកកំពស់លើបញ្ហាសន្តិសុខស្បៀង និងបង្កើនផលិតកម្មស្បៀងពិសេស គឺដំណាំស្រូវ និងដំណាំស្បៀងរួមផ្សំ

តើក្រសួងកសិកម្មមានទំនោរក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍បន្តអ្វីខ្លះ ? (ត)

- ចូលរួមអនុវត្តគោលនយោបាយទឹកកសិកម្ម ដោយពង្រីកប្រពន្ធ័ស្រោចស្រពបន្ថែម និងជួសជុលប្រព័ន្ធស្រោចស្រព ដែលមានស្រាប់ព្រមទាំងពង្រឹងការគ្រប់គ្រង ។
- បង្កើនរដូវដាំដុះ និងពង្រីកផ្ទៃដីផលិតកម្មកសិកម្មបន្ថែមនៅលើដី ដែលបានបោសសំអាតមីនរួច និងដីបោះបង់ចោលខ្សោះជីជាតិ ។
- កែលំអប្រព័ន្ធដាំដុះរួមទាំងការបង្កើនមុខដំណាំដាំដុះ ការចិញ្ចឹមសត្វ និងការចិញ្ចឹមត្រីតាមគោលការណ៍ ភូមិមួយផលិតផលមួយមុខ ។
- ជំរុញការអនុវត្តប្រពន្ធ័កសិកម្មចំរុះ តាមរយៈការបង្កើនគុណភាពដី ការការពារដំណាំ និងការជ្រើសរើសពូជដែលផ្តល់ទិន្នផលខ្ពស់ ។

តើក្រសួងកសិកម្មមានតំនៅរក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍បន្តអ្វីខ្លះ ? (ត)

- ជំរុញការអនុវត្តយន្តបនីយកម្មដែលសមស្រប និងបច្ចេកវិទ្យាផលិតកម្មប្រមូលផលទំនើប ដោយផ្តើមចេញពីកសិដ្ឋានគំរូ ។
- ពង្រឹងសេវាកម្មគាំទ្រកសិកម្មសំខាន់ៗ រួមមានទីផ្សារកសិផល កម្មវិធីអប់រំផ្សព្វផ្សាយ ការស្រាវជ្រាវ និងពង្រឹងសហគមន៍អភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម ។
- ជំរុញការរៀបចំប្រពន្ធ័ហិរញ្ញវត្ថុជនបទសំរាប់ផ្តល់ឥណទានដល់កសិករប្រើប្រាស់លើការងារផលិតកម្មកសិកម្ម ។
- ពង្រឹង និងពង្រីការងារផលិតកម្មសត្វ និងកែច្នៃកាកសំណល់សត្វ ថែរក្សាសុខភាពសាធារណៈលើសត្វ និងផលិតផលមានដើមកំណើតពីសត្វ ។

តើក្រសួងកសិកម្មមាននំនោរក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍បន្តអ្វីខ្លះ ? (ត)

- បង្កើនគុណភាពកសិផល និងជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម និងម្ហូបអាហារកែច្នៃ ដើម្បីបង្កើនតំលៃបន្ថែម និងប្រាក់ចំណូលកសិករ ។
- ចូលរួមលើការកែទំរង់ប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងទប់ស្កាត់ការកាប់រានដីព្រៃ និងការកាប់យកដីកាន់កាប់ដោយអនាធិបតេយ្យ ។
- កែទំរង់វិស័យជលផលដោយពង្រឹងការគ្រប់គ្រងលើការប្រើប្រាស់ធនធានជលផលប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងលុបបំបាត់សកម្មភាពធ្វើនេសាទខុសច្បាប់រួមមានការបំបាត់ឧបករណ៍ហាមឃាត់គ្រប់ប្រភេទ និងការកាប់បំផ្លាញព្រៃលិចទឹក ។
- កែទំរង់ព្រៃឈើដោយពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និងអភិរក្សធនធានព្រៃឈើ និងបន្តការលប់បំបាត់ភាពអនាធិបតេយ្យលើវិស័យព្រៃឈើ និងសត្វព្រៃ ។

សូមអរគុណ